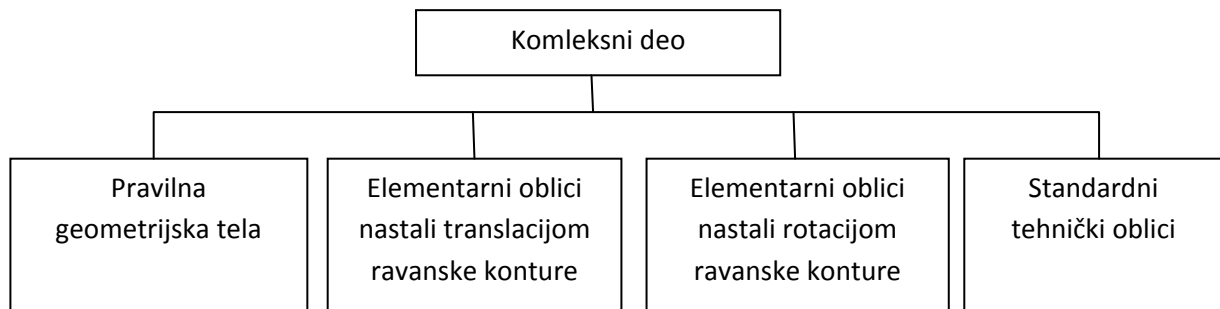

GEOMETRIJSKO MODELIRANJE

➤ NAČIN OPISA GEOMETRIJSKIH ELEMENATA

Geometrijsko modeliranje predstavlja deo kompjuterske grafike koji se bavi proučavanjem metoda i algoritama za matematički opis oblika. Kada se razmatra proizvoljni kompleksni deo, njegova struktura može biti predstavljena na način prikazan na slici 1, a u zavisnosti kako je on modeliran.

Slika 1 – Struktura dela

U početku, tj pojavom kompjuterske grafike i geometrijskog modeliranja prosti geometrijski oblici su bili kupa, sfera, torus, cilindar i paralelopiped. Elementarni oblici nastali translacijom i rotacijom ravanske figure daju korisniku proizvoljnost pri konstruisanju elemenata. Standardni tehnički oblici podrazumevaju klin, ozubljenje i slično.

Svaki elementarni oblik, koliko god bio složen, može se dalje rasčlaniti na površine, a one dalje na ivice, a one na temena, tj tačke čije se koordinate čuvaju u obliku matrice. U vezi sa ovim mogu se definisati dva tipa informacija koje govore o geometrijskom (CAD) modelu i to:

- Geometrijske informacije (govore samo o položaju tačaka, tj. Njihovim koordinatama)
- Topološke informacije (govore o povezanosti elemenata)

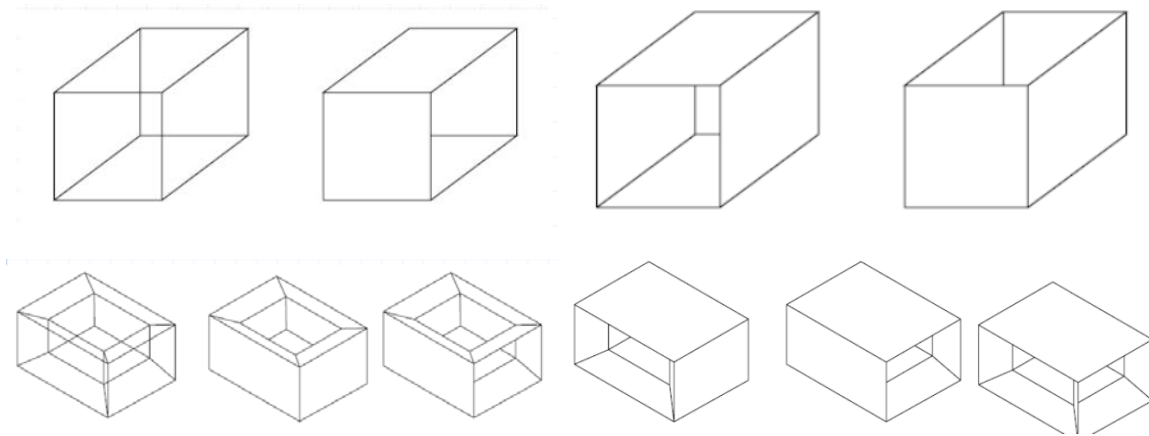
Za gore navedeno se može iskoristiti primer jedne linije koju sačinjavaju dve tačke. U tom slučaju geometrijske informacije govore o položaju dve tačke, a topološke informacije govore o povezanosti elemenata, u ovom slučaju dve tačke koje čine liniju.

➤ NAČIN PREDSTAVLJANJA INTERNOG MODELA

Kako god bio interno sačuvan geometrijski model, on se na izlaznom uređaju može prikazati na jedan od sledećih načina:

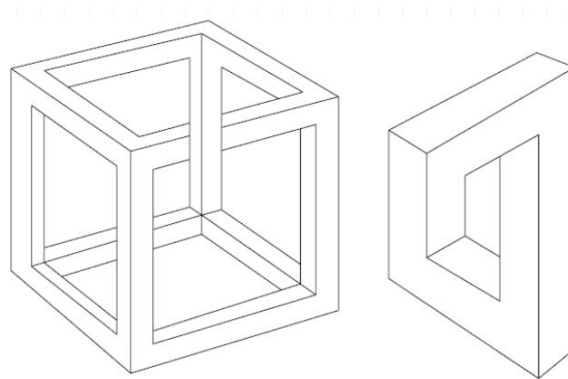
- Linijski (deo je predstavljen samo pomoću ivica)
- Površinski (deo je predstavljen od površina, a one od ivica, a ivice od temena)
- Zapreminski (deo je predstavljen pomoću elementarnih zapreminskih oblika)

Svaki od navedenih načina ima svoje prednosti i nedostatke. Najveći nedostatak linijskom načina je što je nemoguće predstaviti nevidljive ivice, tj. javlja se neodređenost žičanih modela slika 2.

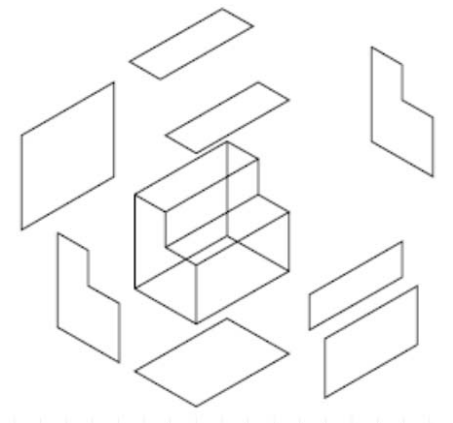
Slika 2 – Neodređenost žičanih modela

Takođe je moguće da se pojavi slučaj tzv. nemogućih modela, slika 3.

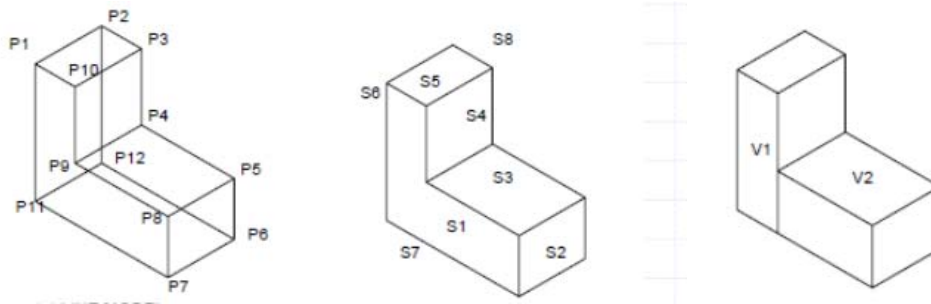
Slika 3 – Nemogući modeli

Površinski modeli se mogu predstaviti preko sastavnih površina, slika 4.

Slika 4 – Površinski model

Komparativni prikaz istog modela predstavljenog na sva tri načina je prikazan na slici 5.

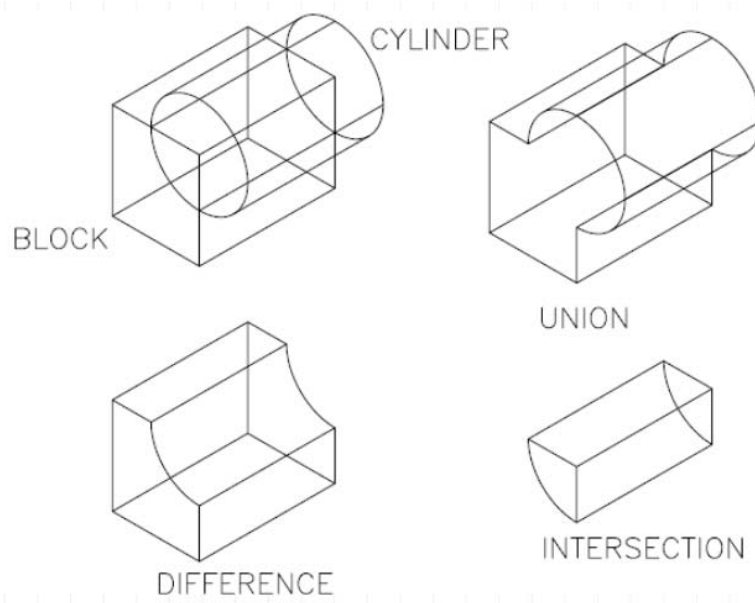
Slika 5 – linijski, površinski i zapreminski način predstavljanja modela

➤ **NAČIN PAMĆENJA ZAPREMINSKOG MODELA**

Postoji više načina pamćenja zapreminskih modela. U najvećoj su upotrebi dva i to:

- CSG model (Constructive Solid Geometry)
- B reprezentacija (Boundary Representation)

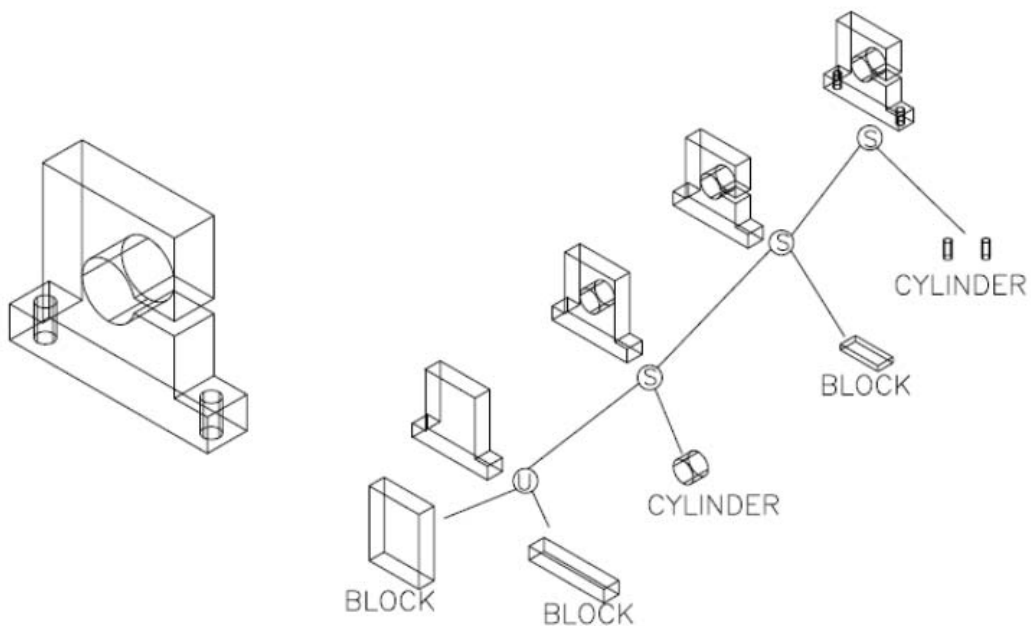
CSG model predstavlja zapreminski model koji funkcioniše po principu bulovih operacija (unija – UNION, razlika – DIFFERENCE i presek - INTERSECTION), slika 6.

Slika 6 – Bulove operacije

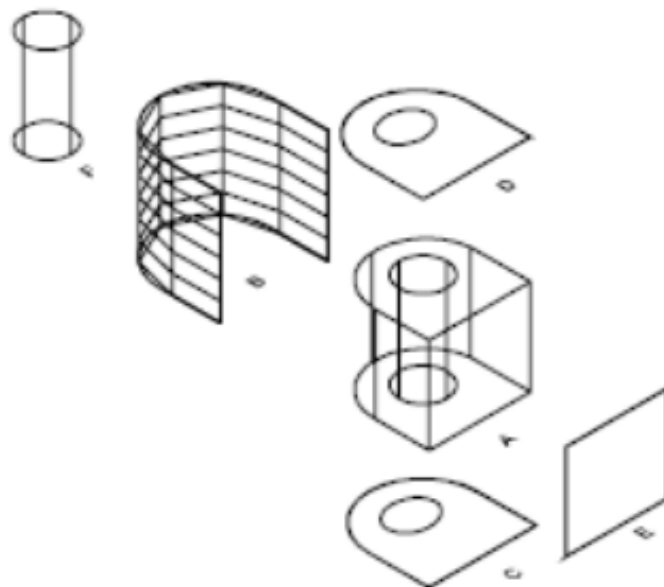
Na slici 6 su predstavljena dva elementa, paralelepiped (BLOCK) i cilindar (CYLINDER). U zavisnosti koja se od bulovih operacija koristi nastaje i odgovarajući geometrijski oblik koji je takođe prikazan na slici 6.

Koliko god složen bio neki deo, on se razlaže na elementarne geometrijske oblike koji se mogu matematički opisati, a način na koji je interni model memorisan se može predstaviti pomoću binarnog drveta, slika 7.

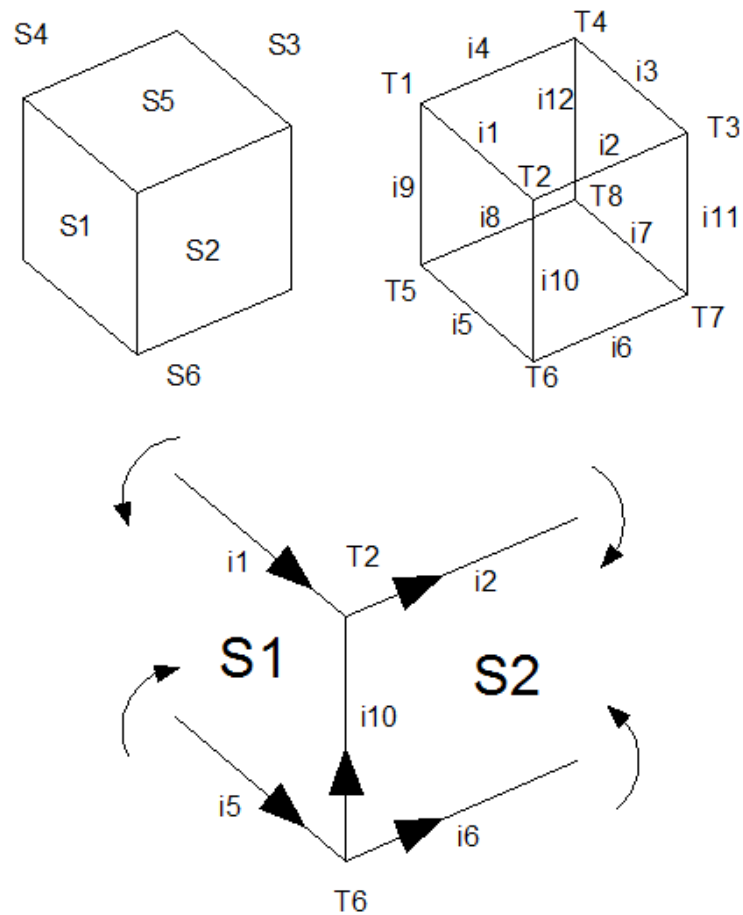
Slika 7 – Binarno drvo

B reprezentacija se na srpski jezik može prevesti kao **Granični model**. U tom slučaju se kod internog modela pamti se samo plašt radnog predmeta. Ovo se radi iz prirodnog načina jer kod bilo kod objekta je vidljiva samo njegova površina, što je i prikazano na slici 8 na primeru mašinskog dela proizvoljnog oblika. Deo je predstavljen simbolom A, dok su površine predstavljene simbolima B, C, D, E, F.

Slika 8 – B reprezentacija

Za pamćenje modela pomoću B reprezentacije se najčešće koristi model krilaste ivice, slika 9.

Slika 9 – Model krilaste ivice

Podaci o entitetima koji čine objekat se pamte u matrici koja je prikazana u obliku tabele koja je prikazana samo za ivicu 10 sa slike 9tj:

Ivice	i1	i2	...	i10	...
Veze					
Početno teme				T6	
Krajnje teme				T2	
Ivica sa desne strane				i2	
Ivica sa desne strane				i6	
Ivica sa leve strane				i5	
Ivica sa leve strane				i1	
Desna strana				S2	
Leva strana				S1	